

سۇئال

مەن پانى دۇنيادىن بىزار بولدۇم، مەندە ياشاشتىن زېرىكىش، ھاياتلىقتىن بىزار بولۇشتەك ھېس تۇيغۇلار پەيدا بولدى. ماڭا نەسىھەت ۋە ياردەم قىلغۇچى بارمۇ؟ ئەلۋەتتە ئاللاھتىن باشقا ھېچ ياردەمچى يوق؟

تەپسىلى جاۋاب

بارچە ھەمدۇ-سانا ئاللاھقا خاستۇر.

دۇنيادىن بىزار بولۇش ۋە ئۆچ كۆرۈشنىڭ سەۋەبلىرى كۆپ بولۇپ، بەزىلەر ئاللاھنىڭ ھوزۇرىدىكى ئەجىر-ساۋابقا قىزىقىپ، ئاللاھقا ئۇچرىشىشنى ياقتۇرۇپ بۇ ۋاقىتلىق دۇنيانى ئۆچ كۆرىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن بەزى سەلەپ ئالىملىرى: ئۆلۈم مۇمىنلەرنىڭ سۆيۈنچىسىدۇر دېگەن. قەلبى ئاخىرەتكە باغلانغان كىشى دۇنيانى ئۆچ كۆرىدۇ. شۇنداقتىمۇ ئاللاھنىڭ ۋە بەندىلەرنىڭ ھەقىقىي تولۇق ئادا قىلىدۇ. ئاللاھ تائالانىڭ سۈرە ھىجر 99-ئايىتىدىكى: **سەن ئۆزۈڭگە ئۆلۈم كەلگەنگە، يەنى ئەجىلنىڭ يەتكەنگە قەدەر پەرۋەردىگارىڭغا ئىبادەت قىلغىن** دېگەن بۇ سۆزىگە ئاساسەن، كۈچىڭنى يېتىشچە ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا ئالدىرايدۇ. يەنە بىر تۈركۈمدىكى كىشىلەر، ھاياتتا دۇچ كېلىدىغان بالا-مۇسبەت، قىيىنچىلىقلارنىڭ كۆپلۈكىدىن دۇنيادىن بىزار بولىدۇ ۋە باشقىلارنى ئۆزىدىن بەختلىك، ئۆزىنىڭ بۇ دۇنيادىن نېپىسۋىسى يوق دېگەن خاتا چۈشەنچىگە كېلىپ قالىدۇ. بۇ تۈردىكى كىشىلەر ھاياتلىق دۇنياسىنىڭ ھەقىقىي ماھىيىتىنى بىلمىگەنلەردۇر. بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **ئەگەر ئاللاھ بەندىلىرىنىڭ رىزقىنى كەك قىلسا، ئۇلار ئەلۋەتتە زېمىندا پىتنە - پاسات تېرىتتى. لېكىن ئاللاھ خالىغان نەرسىنى ئۆلچەم بىلەن چۈشۈرىدۇ، ئاللاھ ھەقىقەتەن بەندىلىرىنىڭ (ئەھۋالىدىن) تولۇق خەۋەرداردۇر، (ئۇنى) كۆرۈپ تۇرغىچىدۇر** سۈرە شۇرا 27-ئايەت. ھاياتلىق دۇنياسى ئەمەل، سىناق، قىيىنچىلىق ۋە چارچاشنىڭ ماكانىدۇر. ھاياتتىكى مۇشەققەت، چارچاشلارغا سەبرى قىلغاندا ئۇنىڭ مەھسۇلىنى ئالىدۇ. بولۇپمۇ سالىھ مۇمىن كىشىلەر، ھاياتتا ھەرخىل سىناقلارغا دۇچ كېلىدۇ. ئەگەر ئۇنىڭغا سەبرى قىلسا، ئاللاھ بۇنىڭ بىلەن، ئۇ مۇمىننىڭ خاتالىقلىرىنى مەغپىرەت قىلىپ، مەرتىۋىسىنى ئۈستۈن قىلىدۇ. ئاللاھ تائالا بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: **بىز ئىنساننى ھەقىقەتەن جاپا-مۇشەققەت ئىچىدە قىلىپ ياراتتۇق** سۈرە بەلەد 4-ئايەت. يەنە بىر ئايەتتە: **ئىنسانلار ئىمان ئېيتتۇق دەپ قويۇش بىلەنلا سىنالىماي تەرىك ئېيتىمىز، دەپ ئويلامدۇ؟، ئۇلاردىن بۇرۇن ئۆتكەنلەرنى بىز ھەقىقەتەن سىنىدۇق، ئاللاھ ئىماندا راستچىلارنى چوقۇم بىلىدۇ، ئىماندا يالغانچىلارنىمۇ چوقۇم بىلىدۇ** سۈرە ئەنكەبۇت 2-3-ئايەتلەر. يەنە بىر ئايەتتە: **كافىرلار ئۆزلىرىگە جازا بەرمەستىن مۆھلەت بېرىشىمىزنى يەنى ئۆمرىنى ئۇزۇن قىلىشىمىزنى، ھەرگىز ئۆزلىرى ئۈچۈن پايدىلىق دەپ گۇمان قىلمىسۇن، ئۇلارغا مۆھلەت بېرىشىمىز ۋە ئەجىلنى كېچىكتۈرۈشىمىز، پەقەت ئۇلارنىڭ گۇناھىنىڭ كۆپىيىشى ئۈچۈندۇر، ئۇلار ئاخىرەتتە خار قىلغۇچى ئازابقا دۇچار بولىدۇ. ئاللاھ ياماننى يەنى مۇناپىقنى ياخشىدىن يەنى**

مۆمىنلەردىن ئايرىمىغىچە مۆمىنلەرنى، يەنى سىلەرنى ھازىرقى پىتىنگلارچە قويمىدۇ، ئاللاھ سىلەرنى غەيبىتىنىمۇ خەۋەردار قىلمايدۇ ۋە لېكىن ئاللاھ پەيغەمبەرلىرىدىن خالىغىنىنى تاللاپ، ئۇنىڭغا مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا مۇناپىقلارنىڭ ھالىنى بىدۈرگەندەك غەيبىنى بىلدۈرىدۇ، ئاللاھقا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە ئىمان ئېيتىڭلار، ئەگەر سىلەر ئىمان ئېيتساڭلار ۋە پەرۋەردىگارىڭلاردىن قورقساڭلار، چوڭ ساۋاپقا ئېرىشىسىلەر سۈرە ئالىئىمران 197-ئايەت. يەنە بىر ئايەتتە: بىز سىلەرنى بىرئاز قورقۇنچ بىلەن، بىرئاز قەھەتچىلىك بىلەن ۋە ماللىرىڭلارغا، جانلىرىڭلارغا، بالىلىرىڭلارغا، زىرائەتلىرىڭلارغا يېتىدىغان زىيان بىلەن چوقۇم سىنايمىز، بېشىغا كەلگەن مۇسەبەت، زىيان-زەھمەتلەرگە سەبىرى قىلغۇچىلارغا جەننەت بىلەن خوش خەۋەر بەرگىن، ئۇلارغا بىرەر مۇسەبەت كەلگەن چاغدا، ئۇلار: بىز ئەلۋەتتە ئاللاھنىڭ ئىگىدارچىلىقىدىمىز يەنى ئاللاھنىڭ بەندىلىرىمىز، چوقۇم ئاللاھنىڭ دەرگاھىغا قايتىمىز دەيدۇ، ئەنە شۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مەغپىرىتى ۋە رەھمىتىگە ئېرىشكۈچىلەردۇر، ئەنە شۇلار ھىدايەت تاپقۇچىلاردۇر سۈرە بەقەرە 154-155-156-ئايەتلەر.

قېرىندىشىم! سىز يۇقىرىدىكى قايسى كىشىلەرنىڭ تۈرىگە كىرىسىز؟
 قېرىندىشىم! پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ قانچىلىك سىناغانلىقىنى ئەسلەپ كۆرۈڭ؟ ھەقىقەتەن ئۆز مىللىتى ئۇنى دۈشمەن دەپ قارىدى، ئەڭ يېقىن تۇغقانلىرى ئۇنىڭغا قارشى تۇردى، بەزىلىرى تىللىدى، دەشنام قىلدى، مۇھاسىرگە ئېلىپ يۇرتىدىن چىقىرۋەتتى. دىن دۈشمەنلىرى ئۇنىڭغا قەست قىلىپ ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن بىرلەشتى. ئەڭ قېيىن شارائىتتا ئايالى خەدىجە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ۋاپات بولدى. بەزى ۋاقىتلاردا بىرقانچە ئايىنى سۇ ۋە خورما بىلەنلا ئۆتكۈزەتتى. يۇقىرىقى ئىشلارنىڭ ھەممىسى، ئاللاھنىڭ ياخشى كۆرىدىغان ئەڭ ئىشەنچلىك، ئالى مەرتىۋىلىك، ئىلگىرى-كىيىنكى گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىنغان، ھەۋز-كەۋسەر ۋەدە قىلىنغان پەيغەمبەرلەرنىڭ سەرخىلىدا يۈز بەردى.
 بۇنىڭغا نىسبەتەن بىزدەك ئاسىي، گۇناھكار بەندىلەرگە يەتكىنى قانچىلىك ئىشتى؟
 قېرىندىشىم سىزگە قىلىدىغان نەسىھىتىم:

بىرىنچى: ئاللاھقا يېقىنلىشىدىغان ناماز، روزا، زاكات ۋە باشقا ئىبادەتلەرنى قىلىش بىلەن، ئاللاھقا كۆپ دۇئا قىلىپ، غەم-قايقۇلىرىڭىزنى كەتكۈزۈۋېتىشىنى، دىلىڭىزنى ئىچىۋېتىشىنى تەلەپ قىلىڭ. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **تەۋبە قىلغانلار، ئىمان ئېيتقانلار بولۇپ ئۇلارنىڭ دىللىرى ئاللاھنى ياد ئېتىش بىلەن ئارام تاپىدۇ** سۈرە رەئد 28-ئايەت. يەنە بىر ئايەتتە: **تەقۋادار كىشىلەر شەيتاننىڭ ۋەسۋەسىگە ئۇچرىسا، ئاللاھنى ئەسلەيدۇ-دە، ھەقىقەتنى كۆرۈۋېلىپ شەيتاننىڭ ۋەسۋەسىدىن خالاس بولىدۇ** سۈرە ئەئراپ 201-ئايەت.

ئىككىنچى: سىز ھاياتىڭىزدا ھەرقانچە جاپا تارتسىڭىزمۇ، مۇمىن ئۈچۈن ھاياتلىقتىكى ھەممە ئىشلىرىدا، ئاللاھ ئۇنىڭ ئۈچۈن ياخشىلىق ئىرادە قىلىدۇ. ئاسمان زېمىننىڭ خەزىنىسىنىڭ ئاللاھنىڭ ئىلكىدە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭىز كېرەك، ئاللاھ بىلەن ئارىڭىزنى ئىسلاھ قىلىشىڭىز، ئاللاھ سىزگە ھەر ۋاقىت ياردەمدە بولىدۇ.

ئۈچۈنچى: سىز ئېرىشەلمىگەن ئىشقا ئۇھ تارتىپ، بىئارام بولىشىڭىز مۇمكىن، بىلىشىڭىز كېرەككى؛ كۆپۈنچە ئىنسانلار بىر نەرسىنى تەلەپ قىلىدۇ، ئەپسۇس شۇ ئىشتا ئۆزلىرىنىڭ ھالاك بولۇپ كېتىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ، نۇرغۇن كىشىلەر ئېرىشەلمىگەن نەرسە ئۈچۈن بىئارام بولىدۇ، ئەگەر ئېرىشىپ قالسا دىنى ۋە دۇنياسىنىڭ زايى بولۇپ كېتىشىنى بىلمەيدۇ. ئاللاھنىڭ بېكىتكەن

بەلگىلىمىلىرىگە رازى بولغىن، ئاللاھدىن ياردەم تىلە ۋە ئىرادىسىز بولما.

تۆتۈنچى: قەلبىڭگە مۇراجىئەت قىلىپ رەببىڭ بىلەن بولغان ئالاقەڭنى ئىنچىكىلىك بىلەن تەكشۈرگىن، چۈنكى ئىنسان مەلۇم خاتالىق سەۋەبىدىن كىلىدىغان رىزقىدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ.

بەشىنچى: سىزنىڭ خۇسۇسىي ياكى ئائىلىۋى قىيىنچىلىغىڭىز بولمىشى مۇمكىن، بۇنىڭ ئىچىدىن مۇھىملىرىنى ۋاقتىدا ھەل قىلىش، بۇنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ئاللاھدىن، ئۇنىڭدىن كېيىن ياخشى تەجرىبىلىك كىشىلەردىن ياردەم سوراڭ.

ئالتىنچى: ئىنسانلارنىڭ ئەڭ قاتتىق سىناققا دۇچ كېلىدىغىنى پەيغەمبەرلەردۇر، ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇلارغا ئوخشاشلار ۋە ئۇلارنىڭ يوللىرىنى تۇتقانلاردۇر. مۇستەب ئىبنى سەئىد دىسىدىن رىۋايەت قىلغان ھەدىستە مۇنداق دەيدۇ: يا رەسۇلۇللاھ! ئىنسانلارنىڭ

قايسىسى بەكرىق ئاللاھنىڭ سىنىقىغا دۇچ كېلىدۇ؟ دەپ سورىسام، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: **پەيغەمبەرلەر، ئۇنىڭدىن كېيىن**

سالھ كىشىلەر، ئۇنىڭدىن كېيىن ئىنسانلاردىن ئۇلارنىڭ ئوخشاشلىرى، ھەر كىشى ئۆز دىنى ئەقىدىسىگە لايىق رەۋىشتە

سىنىلىدۇ. دىندا مۇستەھكەم بولسا سىناق كۈچلۈك بولىدۇ، دىندا نورمال بولسا سىناقمۇ نورمال بولىدۇ. مۇسۇلمان زېمىن

يۈزىدىلا بولىدىكەن، دائىم سىنىلىپ، ئاللاھنىڭ دەرگاھىغا ئۆزىدە خاتالىق بولمىغان ھالەتتە يۈزلىنىدۇ ئىمام ئەھمەد رىۋايەت

قىلغان سەھىھ ھەدىس. شەيخ شۇئەيب ئەرنۇت ياخشى ھەدىس دېدى. شەيخ ئالبانى سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمى ناملىق

ئەسىرىنىڭ 992-نومۇرلۇق ھەدىسىدە سەھىھ دەپ قارايدۇ.

يەتتىنچى: تائەت-ئىبادەت ۋە ئىستىغفارنى داۋاملاشتۇرۇش، بۇ سىز ئۈچۈن دۇنيانىڭ كاتتا ۋە كۆپ بولغان ھەممە

نېسىۋىلىرىدىن ئەۋزەلدۇر. بەزى ھەدىسلەردە بايان قىلىنىشىچە ئاللاھ تائالاغا دائىم ئىستىغفار ئېيتىپ تۇرغان كىشىنىڭ

قىيىنچىلىقى ئاسانلاشتۇرۇلۇپ، غەم-قايغۇدىن خاتىرجەم، ئۆزى ئويلىمىغان يەرلەردىن رىزق يەتكۈزۈپ بېرىدۇ.

ئاللاھ تائالانىڭ: سەن ئۆزۈڭگە ئۆلۈم كەلگەنگە يەنى ئەجىلىڭ يەتكەنگە قەدەر پەرۋەردىگارىڭغا ئىبادەت قىلغىن. يەنە بىر ئايەتتە:

بىز كۇففارلاردىن تۈرلۈك جامائەنى بەھرىمان قىلغان دۇنيانىڭ نېمەتلىرى ۋە زىبۇ زىننەتلىرىگە كۆز سالمىغىن، بۇنىڭ بىلەن

ئۇلارنى سىنايمىز، پەرۋەردىگارىڭنىڭ رىزقى (يەنى ساۋابى بۇ پانى نېمەتتىن) ياخشىدۇر ۋە ئەڭ باقىدۇر سۈرە تاھا 131-ئايەت.

دېگەن سۆزىگە ئاساسەن ئاللاھنىڭ تائىتىدە ياخشى ئەمەللەردە داۋام قىلىڭ. ئاللاھ تائالا سىزنى ۋە بىزنى ياخشى سۆز ۋە

ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا مۇۋەپپەق قىلسۇن.

ھەممىنىڭ توغرىسىنى ئاللاھ بىلگۈچىدۇر.